

De lange weg naar IPPC-proof vergunningen

Het was een onaangenaam moment toen de Europese Commissie (EC) vorig jaar Nederland op de vingers tikte voor het onvoldoende uitvoeren van de IPPC-richtlijn. Die verplicht EU-lidstaten grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren met een integrale vergunning. Het ging voor ons land weliswaar om een administratieve tekortkoming (een niet actuele database), maar de aanmaning was toch pijnlijk. Bevoegde gezagen staken sindsdien veel tijd in het opschonen van het bestand en het IPPC-proof maken van vergunningen.

Nederland, dat het op milieugebied goed geregeld dacht te hebben, werd door de EC opeens op gelijke hoogte gesteld met landen als Bulgarije, Estland en Slovenië. Ook zij kregen een aanmaning, maar voor deze nieuwe lidstaten geldt het excuus dat zij het met aanmerkelijk minder menskracht en middelen moeten stellen. Een tweede niet te verwaarlozen factor voor bevoegde gezagen om de IPPC-vergunningen [zie kader] goed te regelen is de milieubeweging. Die maakt er geen geheim van dat het vergunningen voor industriële installaties op de voet volgt. Begin 2004 won de milieubeweging het beroep tegen de vergunning van AkzoNobel in Zuid-Holland. Voor de provincies was dat aanleiding de IPPC-inrichtingen tegen het licht te houden. „In Zeeland

waren dat er ongeveer dertig”, vertelt Pepijn Witkam van de provincie Zeeland. „Onder meer de zestig vergunningen van chemieconcern Dow Chemical worden vervangen door een IPPC-vergunning. Dit voorbeeld geeft

tegelijktijd de moeilijkheid van de IPPC-database aan. Want hoe verwerk je deze vergunningen in de database als van zestig vergunningen op dat moment niet zeker is of de Beste Beschikbare Technieken (BBT) zijn toegepast? Het kwam ook voor dat de industriële installaties wel IPPC-proof zijn, maar de vergunning nog niet. Deze onduidelijkheden hebben geleid tot het vervuilde bestand waar de Europese Commissie haar oordeel op baseerde.”

Wat is IPPC?

De Europese IPPC-richtlijn (*Integrated Pollution Prevention and Control*) dateert van 1996. De richtlijn verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuilende bedrijven te reguleren door middel van een integrale vergunning, gebaseerd op de Beste Beschikbare Technieken (BBT). De BBT staan in referentiedocumenten, waaronder de Europese BREFs. In Nederland is de richtlijn geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo). Het Wm- en het Wvo-bevoegd gezag dienden ervoor te zorgen dat de vergunningen van inrichtingen die vallen onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn, uiterlijk op 31 oktober 2007 in overeenstemming waren met de vereisten van de richtlijn. Op die datum diende ook de werking van de inrichtingen in overeenstemming te zijn met de richtlijn.

Een compressor- en verdeelstation voor aardgas in Vilsteren. In de installatie wordt onder meer de druk verlaagd, waardoor verontreinigingen uit het aardgas vrijkomen. Hierna wordt het aardgas onder hoge druk (60 bar) verder geperst naar kleinere verdeelcentra.

Foto Siebe Swart/HH

Toezichtacties

Nauwkeurig beoordeeld

Noord-Brabant, een provincie met veel industrie, maakte werk van het actualiseren van vergunningen. Een projectgroep beoordeelde alle honderdtwintig IPPC-inrichtingen nog eens heel nauwkeurig. Volgens Miranda Beekwilder, senior juridisch medewerker van de provincie, zijn nagenoeg alle vergunningen van de honderdtwintig inrichtingen nu op orde. Verder is dit getal niet statisch. Door jurisprudentie over de uitleg van categorieën van inrichtingen, kan dat getal veranderen. Om die reden zul je nooit honderd procent van je vergunningenbestand IPPC-proof hebben.”

Extreem koud weer

Een bijzonder project werd opgezet om acht gascompressorstations van de Gasunie op tijd van een IPPC-vergunning te voorzien. De installaties liggen in zes verschillende provincies en zijn daardoor geschikt om een praktische invulling te geven aan Concernbenadering: het op eenduidige wijze behandelen van onderdelen van een bedrijf die onder verschillende bevoegde gezagen vallen. Onder leiding van de VROM-Inspectie Noord bogen vergunningverleners van zes provincies zich in 2008 over de BBT voor de gascompressorstations. Een unieke ontwikkeling. In het Spaanse Sevilla bevindt zich weliswaar een EU-bureau dat deze technieken opstelt. Grote stookinstallaties als deze gascompressorstations komen echter te weinig voor om in EU-verband BBT op te stellen. De BBT zijn dus ‘in eigen beheer’ opgesteld. Infomil ontwikkelde een rekenmodel waarbij voor elk station is aangegeven welke techniek moet worden toegepast en wat dat betekent voor investeringen. Projectleider Harrie Werkman van de VROM-Inspectie: „Gascompressorstations zijn gebouwd op overcapaciteit en piekbelasting. De inzet is heel flexibel. Het zijn geen continue draaiende installaties, maar ze treden in werking als de vraag dat vereist. Alleen bij extreem koud weer is bijna de gehele capaciteit

In 2004, 2006 en tot twee keer toe in 2008 toetste de VROM-Inspectie de voortgang van de IPPC-richtlijn. Uit de laatste landelijke toezichtactie, vorig jaar gehouden in samenwerking met de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW), blijken provincies en gemeenten geleidelijk aan de achterstanden inlopen. De doorwerking van de IPPC-richtlijn in vergunningen en de rapportageverplichtingen gaat iets beter. De toezichthouders merken op dat er een en ander schortte aan de invoer van gegevens in de IPPC-database, waar de bevoegde gezagen niet zoveel aan konden doen. Desondanks blijft de voortgang onder een aantal gemeenten zorgelijk. Deze hardnekkige achterblijvers missen kennis en kunde om de IPPC uit te voeren. De VROM-Inspectie en de IVW gaan dan ook de komende weken bij achterblijvende gemeenten en waterschappen de IPPC-vergunningen en ook de uitvoering van de EG-verordening PRTR (*European Pollutant Release Transfer Register*) beoordelen. Deze PRTR geeft burgers toegang tot informatie over de vervuiling door bedrijven in hun omgeving en stelt hiervoor eisen aan bedrijven en overheden. De Europese Commissie heeft Nederland in gebreke gesteld omdat nog niet alle IPPC-bedrijven een IPPC-vergunning hebben. Ook de naleving van de E-PRTR-eisen kan een flinke impuls gebruiken.

Het rapport ‘Gezamenlijke landelijke IPPC- toezichtactie 2008’ is te vinden op www.vrom.nl

nodig. We hebben behoorlijke discussies gehad. Zo van ‘wat mag een ton NOx kosten?’. Om de emissies NOx (stikstofoxiden) tegen te gaan is selectieve katalytische reductie voorgeschreven. Het uiteindelijke model bestaat uit twee stappen: een eerste screening van compressoren op basis van kengetallen die een uitgebreide BBT-beoordeling verantwoorden. Stap twee is de nadere onderbouwing waarmee de kosteneffectiviteit van maatregelen wordt beoordeeld. Uit de eerste screening blijkt dat voor twee van de acht compressorstations een nadere financiële onderbouwing van maatregelen nodig is. Als de kosteneffectiviteit onder de BBT-norm ligt die door beide partijen is vastgesteld, dan komen deze compressoren in aanmerking voor vervanging. Hierover worden pittige discussies gevoerd, omdat de mogelijke sanering veel geld gaat kosten.

Documenten liggen klaar

Ronald de Vogel van de provincie Noord-Holland is een van de deelnemers van het project. „Vooropgesteld, Noord-Holland is in algemene zin goed te spreken over concernbenadering. Verschillende vestigingen van een landelijk werkend concern op identieke wijze benaderen is een

prima initiatief gebleken. Ook het Concernloket waar actuele documenten en dergelijke zijn te downloaden, loopt goed. In de provinciehuizen liggen bij wijze van spreken alle documenten klaar om de vergunningprocedure in gang te zetten. De provincies zullen uiterlijk 1 juli beginnen om eind 2009 een IPPC-proof vergunning te kunnen verlenen.” Om echter een complete revisievergunning af te kunnen geven, moet de Gasunie wel voor 1 juli een volledige vergunningaanvraag, inclusief kostenberekening indienen.

Gasunie heeft een financiële onderbouwing van de maatregelen gegeven, die hoger uitkomt dan de kengetallen in het BBT-model. De berekening staat vooralsnog de kosteneffectiviteit van de BBT-maatregelen in de weg. Het bedrijf verwacht desondanks dat de vergunningen op tijd kunnen worden verleend.

Nadere inlichtingen:

Harrie Werkman, VROM-Inspectie, harrie.werkman@minvrom.nl

Voor meer informatie over het Concernloket en concernbenadering zie *HandHaving 1, 2009* en www.concernloket.nl

Tekst: Nicoline Elsink

>>